

Беляєв В.Д.¹, Картавцев Р.Л.²

Забезпечення реформованих закладів охорони здоров'я медичними виробами під час боротьби з російською воєнною агресією

¹Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

²Державне підприємство «Політехмед», м. Київ, Україна

Beliaiev V.D.¹, Kartavtsev R.L.²

Providing reformed healthcare institutions with medical devices during the war against russian military aggression

¹State University "Uzhhorod National University", Uzhhorod, Ukraine

²State Ukrainian Association "Polytechmed", Kyiv, Ukraine

badsantar@gmail.com

Вступ

Таблиця 1

Характеристика респондентів

Характеристика	абс	%
Організатори охорони здоров'я		
Надкластерні заклади охорони здоров'я	5	4,7
Кластерні заклади охорони здоров'я	18	16,8
Загальні заклади охорони здоров'я	15	14,0
Завідувачі відділень		
Надкластерні заклади охорони здоров'я	7	6,5
Кластерні заклади охорони здоров'я	24	22,4
Загальні заклади охорони здоров'я	6	5,6
Лікарі-куратори		
Надкластерні заклади охорони здоров'я	12	11,2
Кластерні заклади охорони здоров'я	15	14,0
Загальні заклади охорони здоров'я	5	4,7
Всього:	107	100
– надкластерні заклади охорони здоров'я	24	22,4
– кластерні заклади охорони здоров'я	57	53,3
– загальні заклади охорони здоров'я	26	24,3
Місце розташування ЗОЗ:	107	100
– зона активний бойових дій	14	13,1
– територія, які наближена до зони активний бойових дій	39	36,4
– територія, які віддалена від зони активний бойових дій	54	50,5

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення надання медичної допомоги» [1], в Україні сформовані госпітальні округи зі створенням нових типів закладів охорони здоров'я (ЗОЗ): загальний заклад охорони здоров'я, кластерний заклад охорони здоров'я та надкластерний заклад охорони здоров'я [2]. Систему охорони здоров'я реформують у період боротьби з російською воєнною агресією, яка негативно вплинула на заклади охорони здоров'я [3].

Мета дослідження – вивчити та оцінити рівень забезпеченості створених у процесі реформування системи охорони здоров'я закладів охорони здоров'я медичними виробами для надання медичної допомоги населенню під час боротьби з російською воєнною агресією.

Об'єкт і методи дослідження

Матеріали та методи. Матеріали: результати соціологічного дослідження серед 38 організаторів охорони здоров'я, 37 завідувачів відділень та 32 лікарів-кураторів новостворених ЗОЗ різних регіонів України. Дослідження проводили в листопаді – грудні 2024 року. Дані про респондентів наведено в Таблиці 1. Методи: бібліосемантичний, соціологічний, медико-статистичний, структурно-логічного аналізу. Під час проведення дослідження збережено конфіденційність інформації про респондентів. Активність респондентів становила 42,8 %. Було роздано 250 анкет.

Результати дослідження та їх обговорення

Отримані при проведенні соціологічного дослідження результати зведено в таблицю та опрацьовано статистично. Одержані результати наведено в Таблиці 2.

Аналіз наведених у Таблиці 2 даних указує на таке.

Рівень забезпеченості закладу охорони здоров'я медичними виробами повною мірою забезпечує потребу в лабораторній діагностиці у 62,5 % надкластерних ЗОЗ, 52,6 % кластерних ЗОЗ та 26,9 % загальних ЗОЗ, при цьому у 8,3 %, 5,3 % та 11,5 % відповідно він не забезпечує мінімальної потреби в лабораторній діагностиці.

Рівень забезпеченості закладу охорони здоров'я медичними виробами повною мірою забезпечує потребу у функціональній діагностиці в 66,6 % надкластерних ЗОЗ, 56,1 % кластерних ЗОЗ та 73,1 % загальних ЗОЗ, при цьому в 4,2 %, 1,8 % та 3,8 %

відповідно він не забезпечує мінімальної потреби в лабораторній діагностиці.

Рівень забезпеченості закладу охорони здоров'я медичними виробами повною мірою забезпечує потребу в променевій діагностиці в 50,0 % надкластерних ЗОЗ, 52,6 % кластерних ЗОЗ та 57,7 % загальних ЗОЗ, при цьому у 12,5 %, 5,3 % та 7,7 % відповідно він не забезпечує мінімальної потреби в лабораторній діагностиці.

Рівень забезпеченості закладу охорони здоров'я медичними виробами, який повною мірою забезпечує потребу лікувального процесу, респонденти відмітили в 62,5 % надкластерних ЗОЗ, 77,2 % кластерних ЗОЗ та 61,5 % загальних ЗОЗ.

Рівень забезпеченості закладу охорони здоров'я медичними виробами, який повною мірою забезпечує потребу реабілітаційного процесу, респонденти відмітили в 37,5 % надкластерних ЗОЗ, 33,3 % кластерних ЗОЗ та 26,9 % загальних ЗОЗ.

При цьому ніхто з респондентів не вказав, що рівень забезпеченості закладу охорони здоров'я медичними виробами, у якому він працює, не забезпечує мінімальної потреби лікувального та реабілітаційного процесів.

Ураховуючи отримані під час виконання попереднього етапу дослідження дані про те, що рівень забезпечення

певної кількості закладів охорони здоров'я медичними виробами не дає змоги забезпечити мінімальних потреб проведення діагностичних обстежень пацієнтів, ми визначили місце розташування цих ЗОЗ відносно зони активних бойових дій. Отримані результати наведено в Таблиці 3.

Аналіз наведених у Таблиці 3 даних указує на те, що найнижчий рівень забезпеченості медичними виробами, який не задовольняє мінімальної потреби діагностичного обстеження пацієнтів, респонденти відмітили в ЗОЗ, які розташовані в зоні активних бойових дій: лабораторній діагностиці – 16,7 %, функціональній діагностиці – 12,5 %, променевій діагностиці – 20,8 %.

Перспективи подальших досліджень

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням ефективності використання медичних виробів у закладах охорони здоров'я різного типу та на різних територіях розташування.

Висновки

У процесі дослідження встановлено, що в надкластерних закладах охорони здоров'я рівень

Таблиця 2

Рівень забезпеченості закладу охорони здоров'я медичними виробами залежно від типу закладу

Показник	1 n-24		2 n-57		3 n-26	
	абс	%	абс	%	абс	%
Рівень забезпечення діагностичного процесу						
Повною мірою забезпечує потребу в лабораторній діагностиці	15	62,5	30	52,6	7	26,9
Повною мірою забезпечує потребу у функціональній діагностиці	16	66,6	32	56,1	19	73,1
Повною мірою забезпечує потребу в променевій діагностиці	12	50,0	30	52,6	15	57,7
Мінімально забезпечує потребу в лабораторній діагностиці	7	29,2	24	42,1	16	61,5
Мінімально забезпечує потребу у функціональній діагностиці	7	29,2	24	42,1	6	23,1
Мінімально забезпечує потребу в променевій діагностиці	9	37,5	24	42,1	9	31,0
Не забезпечує мінімальної потреби в лабораторній діагностиці	2	8,3	3	5,3	3	11,5
Не забезпечує мінімальної потреби у функціональній діагностиці	1	4,2	1	1,8	1	3,8
Не забезпечує мінімальної потреби в променевій діагностиці	3	12,5	3	5,3	2	7,7
Рівень забезпечення лікувального процесу						
Повною мірою забезпечує потребу лікувального процесу	15	62,5	44	77,2	16	61,5
Забезпечує мінімальну потребу лікувального процесу	9	37,5	13	22,8	10	38,5
Не забезпечує мінімальної потреби лікувального процесу	-	-	-	-	-	-
Рівень забезпечення процесу реабілітації						
Повною мірою забезпечує потребу реабілітаційного процесу	9	37,5	19	33,3	7	26,9
Забезпечує мінімальну потребу реабілітаційного процесу	15	62,5	38	66,7	19	73,1
Не забезпечує мінімальної потреби реабілітаційного процесу	-	-	-	-	-	-

Примітка: 1 – працівники надкластерних ЗОЗ; 2 – працівники кластерних ЗОЗ; 3 – працівники загальних ЗОЗ.

Таблиця 3

Місце розташування закладів охорони здоров'я, рівень забезпеченості медичними виробами яких не задовольняє потреби в діагностичному обстеженні пацієнтів

Показник	1 n – 24		2 n – 39		3 n – 54	
	абс	%	абс	%	абс	%
Не забезпечує мінімальної потреби в лабораторній діагностиці	4	16,7	3	7,7	1	1,9
Не забезпечує мінімальної потреби у функціональній діагностиці	3	12,5	-	-	-	-
Не забезпечує мінімальної потреби в променевій діагностиці	5	20,8	3	7,7	-	-

Примітка: 1 – респонденти із зони активних бойових дій; 2 – респонденти з території, яка наближена до зони активних бойових дій; 3 – респонденти з території, яка віддалена від зони активних бойових дій

забезпеченості закладів охорони здоров'я медичними виробами, який повною мірою забезпечує потребу в лабораторній діагностиці, становить 62,5 %, функціональній діагностиці – 66,6 %, променевій – 50,0 % та потребу лікувального (62,5 %) й реабілітаційного (37,5 %) процесів.

У кластерних закладах охорони здоров'я рівень забезпеченості медичними виробами, який повною мірою задовольняє потребу в лабораторній діагностиці, становить 52,6 %, функціональній діагностиці – 56,1%, променевій – 52,6 % та потребу лікувального (77,2 %) й реабілітаційного (33,3 %) процесів.

У загальних закладах охорони здоров'я рівень забезпеченості медичними виробами, який повною мірою задовольняє потребу в лабораторній діагностиці, становить 26,9 %, функціональній діагностиці – 73,1 %,

променевій – 57,7 % та потребу лікувального (77,2 %) й реабілітаційного (26,9 %) процесів.

При цьому встановлено, що в закладах охорони здоров'я, які розташовані в зоні активних бойових дій, рівень забезпеченості медичними виробами, який не задовольняє мінімальної потреби діагностичного обстеження пацієнтів, становить у лабораторній діагностиці – 16,7 %, функціональній – 12,5 %, променевій – 20,8 %.

За результатами дослідження можна констатувати, що рівень забезпеченості реформованих закладів охорони здоров'я медичними виробами під час боротьби з російською воєнною агресією є недостатнім, особливо в зоні активних бойових дій, що потребує визначення оптимальних медичних маршрутів пацієнтів для забезпечення медичної допомоги необхідної якості.

Література

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення надання медичної допомоги : Закон України від 01.07.2022 № 2347-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text>.
2. Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я : Постанова КМУ від 28 лютого 2023 р. № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2023-%D0%BF#Text>.
3. Росіяни цілеспрямовано руйнують лікарні в Україні. URL: <https://socportal.info/ru/news/v-moz-nazvali-chislo-ubitykh-vrachei-okkupantami/>.

References

1. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia nadannia medychnoi dopomohy : Zakon Ukrainy vid 01.07.2022 № 2347-IX [On amending certain legislative acts of Ukraine to improve the provision of medical care: Law of Ukraine No. 2347-IX; July 1, 2022]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text>. (in Ukrainian).
2. Deiaki pytannia orhanizatsii spromozhnoi merezhi zakladiv okhorony zdorov'ia : Postanova KМУ vid 28 liutoho 2023 r. № 174. [Some issues regarding the organization of a capable network of healthcare institutions: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 174; Feb 28, 2023]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2023-p#Text>. (in Ukrainian).
3. Rosiiany tsilespryamovano ruiniuiut likarni v Ukraini [The Russians are purposefully destroying hospitals in Ukraine]. Available from: <https://socportal.info/ru/news/v-moz-nazvali-chislo-ub-itykh-vrachei-okkupantami/> (in Ukrainian).

Мета: дослідити та оцінити рівень забезпеченості створених у процесі реформування системи охорони здоров'я закладів охорони здоров'я медичними виробами для надання допомоги населенню під час боротьби з російською воєнною агресією.

Матеріали та методи. *Матеріали:* результати соціологічного дослідження серед 38 організаторів охорони здоров'я, 37 завідувачів відділень та 32 лікарів-кураторів новостворених закладів охорони здоров'я з різних регіонів України. Дослідження проводилося в листопаді – грудні 2024 року. *Методи:* бібліосемантичний, соціологічний, медико-статистичний, структурно-логічного аналізу. Під час проведення дослідження збережено конфіденційність інформації про респондентів.

Результати. У процесі дослідження встановлено, що в надкластерних закладах охорони здоров'я рівень забезпеченості закладів охорони здоров'я медичними виробами, який повною мірою забезпечує потребу в лабораторній діагностиці, становить 62,5 %, функціональній діагностиці – 66,6 %, променевій – 50,0 % та потребу лікувального (62,5 %) й реабілітаційного (37,5 %) процесів.

У кластерних закладах охорони здоров'я рівень забезпеченості медичними виробами, який повною мірою задовольняє потребу в лабораторній діагностиці, становить 52,6 %, функціональній діагностиці – 56,1%, променевій – 52,6 % та потребу лікувального (77,2 %) й реабілітаційного (33,3 %) процесів.

У загальних закладах охорони здоров'я рівень забезпеченості медичними виробами, який повною мірою задовольняє потребу в лабораторній діагностиці, становить 26,9 %, функціональній діагностиці – 73,1 %, променевій – 57,7 % та потребу лікувального (77,2 %) й реабілітаційного (26,9 %) процесів.

При цьому встановлено, що в закладах охорони здоров'я, які розташовані в зоні активних бойових дій, рівень забезпеченості медичними виробами, який не задовольняє мінімальної потреби діагностичного обстеження пацієнтів, становить у лабораторній діагностиці – 16,7 %, функціональній – 12,5 %, променевій – 20,8 %.

Висновки. Рівень забезпеченості реформованих закладів охорони здоров'я медичними виробами під час боротьби з російською воєнною агресією є недостатнім, особливо в зоні активних бойових дій, що потребує визначення оптимальних медичних маршрутів пацієнтів для забезпечення медичної допомоги необхідної якості.

Ключові слова: медичні вироби, рівень забезпеченості, заклади охорони здоров'я, реформування системи охорони здоров'я, боротьба з російською воєнною агресією.

Purpose: to study and assess the level of provision of health care institutions created in the course of reforming the health care system with medical devices to provide medical care to the population during the war against Russian military aggression.

Materials and methods. *Materials:* results of a sociological study among 38 health care organizers, 37 heads of departments and 32 practicing physicians of newly established health care institutions from different regions of Ukraine. The study was conducted in November – December 2024. *Methods:* bibliosemantic, sociological, medico-statistical, of structural-and-logical analysis. During the study, the confidentiality of information about respondents was preserved.

Results. It was found in the course of the study that in super-cluster health care institutions, the level of provision of health care facilities with medical devices, which fully meets the need for laboratory diagnostics is 62.5 %, functional diagnostics 66.6 %, radiation diagnostics 50.0 % and the need for therapeutic 62.5 % and rehabilitation 37.5 % of processes.

In cluster health care institutions, the level of provision of health care institutions with medical devices, which fully meets the need for laboratory diagnostics, is 52.6 %, functional diagnostics 56.1 %, radiation diagnostics 52.6 % and the need for therapeutic 77.2 % and rehabilitation 33.3 % processes.

In general health care institutions, the level of provision of health care facilities with medical devices, which fully meets the need for laboratory diagnostics is 26.9 %, functional diagnostics 73.1 %, radiation diagnostics 57.7 %, and the need for therapeutic 77.2 % and rehabilitation 26.9 % processes.

At the same time, it was established that in health care institutions located in the zone of active hostilities, the level of provision with medical devices that does not meet the minimum need for diagnostic examination of patients and composes in: laboratory diagnostics – 16.7 %, functional diagnostics – 12.5 %, radiation diagnostics – 20.8 %.

Conclusions. The level of provision of reformed healthcare institutions with medical devices during the war against Russian military aggression is insufficient, especially in the zone of active hostilities, which requires determining the optimal medical routes for patients to ensure medical care of the required quality.

Key words: medical devices, level of provision, health care institutions, health care system reform, war against Russian military aggression.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflict of interest: absent.

Відомості про авторів

Беляєв Валерій Дмитрович – кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна, 88000. valeriy.belyayev@uzhnu.edu.ua, ORCID ID 0009-0003-1641-9076.

Картавцев Ростислав Леонідович – кандидат медичних наук, в. о. генерального директора Державного підприємства «Політехмед»; вул. Нагірна, 25–27, м. Київ, Україна, 04107. badsantar@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-2634-0017.

Стаття надійшла до редакції 28.01.2025

Дата першого рішення 31.01.2025

Стаття подана до друку 25.02.2025